

Pracovné úrazy v EÚ - štatistika (1998-1999)

Európsky týždeň pre bezpečnosť a zdravie pri práci 2001 je zameraný na personálne a finančné náklady pracovných úrazov. Sloganom "Úspechom je žiaden úraz" sa kampaň usiluje o ekonomicky i ľudsky odôvodnenú potrebu znížiť mieru úrazov z povolania v snahe podnikieť viac organizácií k sprísneniu ich postupov v oblasti bezpečnosti a zdravia.

Tento prehľad údajov obsahuje nedávno zverejnenú štatistiku Eurostatu, ktorý odhaľuje, že pracovné úrazy tvrdojšine zotrávajú stále na vysokých úrovniach.

- Počas roku 1998 bolo 4,7 miliónov pracovných úrazov vedúcich do viac ako trojdňovej neprítomnosti v práci. Reprezentovali pokles výskytu o 0,4% na 4 089 úrazov na 100 000 ľudí. Pôvodné odhady pre rok 1999 predpokladali, že miera bude opäť rásť a že dosiahne hladinu roku 1996 (4 229). Dosiagnutá úroveň však stále predstavuje podstatný nárast oproti roku 1994 (4 539). Celkový počet úrazov vrátane takých, ktoré nevyústili do neprítomnosti v práci, dosiahol 7,4 miliónov, čo je ekvivalent 6 380 na 100 000.
- Výskyt smrteľných pracovných úrazov klesol o 3% na 5,0 na 100 000 ľudí. 5 476 osôb bolo usmrtených pri práci. Ďalších 3 100 smrteľných úrazov sa stalo na ceste medzi bydliskom a pracoviskom. Z týchto skoro 8 600 smrteľných úrazov v súvislosti s prácou celkom, bolo 59% zapríčinených nehodami na cestách alebo dopravou.

Rybolov je najbezpečnejšou ekonomickou aktivitou

- Odvetvie rybolovu má najväčší výskyt úrazov: 2,43 krát vyšší ako je priemer v ostatných povolaniach v EÚ. Ostatné vysoko rizikové odvetvia vrátane stavebníctva (1,41 krát viac ako priemer EU), zdravotná a sociálna starostlivosť (1,34) a poľnohospodárstvo (1,32).

© European Commission

Stále vysoký podiel MaSP

- V spoločnostiach zamestnávajúcich 10-49 osôb bol výskyt úrazov vedúcich k tri a viac dňovej práceneschopnosti 1,26 krát vyšší ako priemer. Najvyššie podiely sú zaznamenané v doprave (1,43 krát viac ako priemer odvetvia) a v stavebníctve a výrobe (1,2).
- Podobné podiely sa vyskytli v spoločnostiach zamestnávajúcich 1-9 osôb, pričom výroba, stavebníctvo a doprava opäť vedú (1,1-1,3 krát nad priemerom odvetvia).

Najzraniteľnejší sú noví zamestnanci a mladí

- Osoby zamestnané kratšiu dobu ako dva roky mali 1,2 až 1,3 krát častejšie úraz ako priemerní zamestnanci a to bez ohľadu na to, či mali pracovnú zmluvu na dobu neurčitú alebo na dobu určitú. V niek-

torých odvetviach boli počty oveľa vyššie. Osadenstvo v hoteloch a v reštauráciách, ktoré bolo zamestnané menej ako dva roky bolo vystavené úrazom o 47% častejšie ako je priemer v ich odbore. Dočasne zamestnaní v stavebníctve mali o 65% častejšie úraz ako ostatní pracovníci v danom odvetví.

- Riziko úrazu pre osoby medzi 18 a 24 rokov bolo 1,4 krát vyššie ako priemer.
- Osoby pracujúce v nočných smenách v 20 hodinovom pracovnom týždni mali 1,4 – 1,5 krát väčší výskyt úrazov.

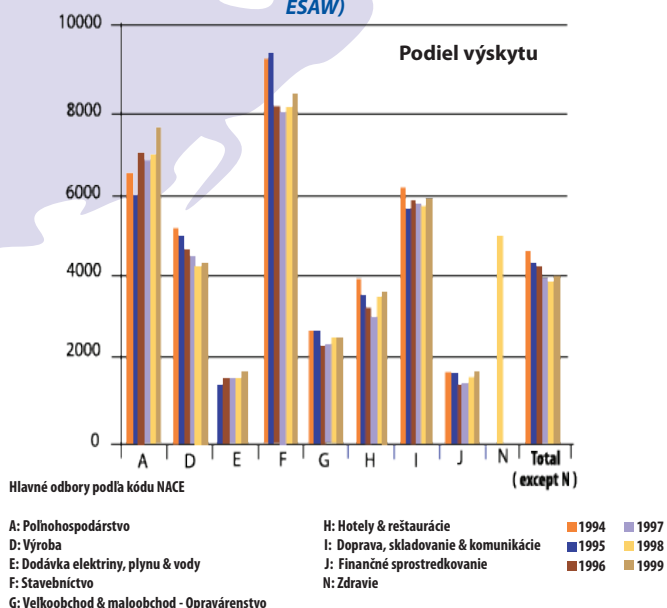
Zdravotné problémy súvisiace s prácou

- V 1998 a 1999 7,7 miliónov osôb ročne trpelo na zdravotné problémy súvisiace s prácou, ktoré neboli zapríčinené zraneniami pri úrazoch. Zdravotnými problémami odvodenými od aktuálne vykonávaných prác v hlavnom pomere trpelo 5 372 prípadov ročne na 100 000 zamestnancov. Rozsah vzrástol s vekom v skupine 55-64 ročných na 7 150.
- V 53% z prípadov bolo ochorenie kostrového svalstva. Najčastejšie sa vyskytlo v sektore zdravotníctva a sociálnych služieb (1,6 krát nad priemerom), sledovanom odvetviami stavebníctva a dopravy.
- 18% z prípadov súviselo so stresom, depresiou alebo úzkosťou, 26% z prípadov viedlo k dvoj alebo viac týždňovej práceneschopnosti počas roka. V odvetviach zdravotníctva a sociálnych služieb bol výskyt týchto problémov dvakrát väčší ako priemerný.
- Plúcne ochorenia malo 0,6 milióna osôb. Výskyt v sektore dobývania bol dvojnásobný oproti priemeru.

Sociálne a ekonomické náklady

- Z dôvodu pracovných úrazov bolo okolo 5% osôb nútených zmeniť svoju prácu alebo pracovné zaradenie alebo znížiť pracovnú dobu. 0,2% prestalo pracovať na trvalo.
- Medzi rokmi 1998 a 1999 sa odhaduje, že pracovné úrazy stoja EÚ 150 miliónov pracovných dní ročne. Ďalších 350 miliónov dní sa stratilo v dôsledku zdravotných problémov súvisiacich s prácou. Celkový 'súčet' činil 500 miliónov dní ročne.

Počet pracovných úrazov s viac ako 3 dennou neprítomnosťou v práci na 100 000 pracovníkov ekonomicky aktívnych v EÚ 15 - (zdroj: ESAW)

Pracovné úrazy s viac ako 3-dennou neprítomnosťou v práci

NACE rev1 Sekcia (odbor) Pododbor alebo divízia (odvetvie)	Počet zamestnaných 1998 (1 000)	Počet		Podiel výskytu (počet na 100 000 zamestnaných osôb)							Trend %		
		1998	1999*	1994	1995	1996	1997	1998	1999*	94-98	96-98	98-99*	
Celkom – všetky odbory aktivity	136 150	4 678 586	4 850 120*	4 539	4 266	4 229	4 106	4 089	4 206*	-9,9%	-3,3%	2,9%*	
Z ktorých (ak boli špecifikované):													
Muži				5 960	5 534	5 458	5 291	5 268	:	-11,6%	-3,5%	.	
Ženy				1 936	1 864	1 924	1 865	1 890	:	-2,4%	-1,8%	.	
18-24 roční						5 751	5 613	5 725	:		-0,5%	.	
25-34 roční						4 390	4 210	4 179	:		-4,8%	.	
35-44 roční				:	:	3 766	3 696	3 678	:		-2,3%	.	
45-54 roční				:	:	3 558	3 548	3 543	:		-0,4%	.	
55-64 roční				:	:	4 063	3 671	3 602	:		-11,4%	.	
A Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	5 092	345 766	373 340*	6 496	6 123	6 771	6 647	6 790	7 510*	4,5%	0,3%	10,6%*	
D Výroba	30 156	1 354 762	1 369 376*	5 071	4 962	4 660	4 607	4 492	4 546*	-11,4%	-3,6%	1,2%*	
F Stavebníctvo	10 375	830 873	883 045*	9 014	9 080	8 023	7 963	8 008	8 261*	-11,2%	-0,2%	3,2%*	
I Doprava, skladovanie a komunikácie	7 509	440 143	461 309*	6 139	5 790	6 018	5 937	5 862	5 999*	-4,5%	-2,6%	2,3%*	
N Zdravie a sociálna práca (odhadnuté z ad hoc modulu v 1999 Prehľad pracovnej sily Spoločenstva)									5 100				

*: predbežný odhad z údajov a národného vývoja 1998 ESAW 1998-1999 pre neharmonizované národné údaje.

Smrteľné úrazy v práci

NACE rev1 Sekcia (odbor) Pododbor alebo divízia (odvetvie)	Počet zamestnaných 1998 (1 000)	Počet		Podiel výskytu (počet na 100 000 zamestnaných osôb)							Trend %	
		1998	1999*	1994	1995	1996	1997	1998	1999	94-98	96-98	
Celkom – všetky odbory aktivity	136 150	5 476	:	6,09	5,9	5,18	5,22	5,03	:	-17,5%	-3,0%	
Z ktorých (ak boli špecifikované):												
Muži				:	:	7,70	7,70	7,40	:	.	-3,8%	
Ženy				:	:	0,76	0,82	0,84	:	.	11,6%	
18-24 roční				:	:	3,88	3,71	3,60	:	.	-7,3%	
25-34 roční				:	:	4,10	3,94	3,85	:	.	-6,2%	
35-44 roční				:	:	4,58	4,87	4,60	:	.	0,5%	
45-54 roční				:	:	6,28	6,00	6,12	:	.	-2,5%	
55-64 roční				:	:	8,31	8,94	8,06	:	.	-3,0%	
A Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	5 092	631	:	14,0	13,8	12,9	12,6	12,4	:	-11,4%	-3,9%	
D Výroba	30 156	1 101	:	4,6	4,2	3,9	4,0	3,7	:	-19,6%	-5,1%	
F Stavebníctvo	10 375	1 330	:	14,7	14,8	13,3	13,1	12,8	:	-12,9%	-3,8%	
I Doprava, skladovanie a komunikácie	7 509	883	:	13,7	13,7	12,0	12,1	11,8	:	-13,9%	-1,7%	

Referencie:

Eurostat - Statistics in focus - Population and social conditions - N° 16/2001 - "Accidents at work in the EU 1998-1999" –catalogue N° KS-NK-01-016-EN-C

Eurostat - Statistics in focus - Population and social conditions - N° 17/2001 - "Work-related health problems in the EU 1998- 1999" - catalogue N° KS-NK-01-017-EN-C

Zdroje a metodické poznámky:

European Statistics on Accidents at Work (ESAW) – Eurostat /Európska štatistika o úrazoch pri práci/.

V projekte ESAW sú zahrnuté všetky úrazy, ktoré viedli k neprítomnosti v práci dlhšej ako tri kalendárne dni. Úraz pri práci je definovaný ako "ojedinelý zjav pri práci, ktorý vedie k fyzickému alebo duševnému poškodeniu." Zahŕňa prípady akútnej otravy a zámerné aktivity iných osôb, avšak vylučuje samým sebou spôsobené úrazy a zranenia na ceste do a z práce (sprievodné úrazy). "Pri práci" znamená počas výkonu povolania alebo počas doby strávenej v práci. Zahŕňa prípady dopravných nehôd pri práci. Smrteľný úraz je definovaný ako úraz, ktorý vedie k smrti obete do roku (po dni) úrazu. V závislosti od procesných informácií v členských štátoch (systémy založené I nezaložené na poistení) úrovne správ o úrazoch pri práci sa líšia. Vo všeobecnosti sú úrovne správ veľmi vysoké v systémoch založených na poistení a považujú sa za takmer 100%-né. Systém nezaložený na poistení vykazuje iba strednú úroveň spravodajstva, zvyčajne na

úrovni od 30 do 50% v priemere vo všetkých odboroch ekonomických aktivít spojených dohromady. Údaje z dvoch zdrojov, zo systému založeného na poistení a zo systému nezaloženého na poistení sa podľa úrovne spravodajstva nedajú striktné porovnať.

**Ad hoc modul zdravia a bezpečnosti pri práci v 1999
Community Labour Force Survey – Eurostat. /Výskum pracovných sil spoločenstva/**

Community Labour Force Survey sa vykonáva každoročne. Pokrýva reprezentatívnu vzorku celej populácie žijúcej v súkromných domácnostiach. Modul zdravia a bezpečnosti pri práci vykonaný za rok 1999 ad hoc zahŕňa rozhovory s viac ako 500 000 osobami v 11 členských štátoch.

Získanie viac informácií

'Prevenencia pracovných úrazov' je témou Európskeho týždňa pre bezpečnosť a zdravie pri práci, ktorý prebiehal v členských štátoch počas októbra 2001. Viac informácií o prevencii úrazov je na webovskej stránke venovanej tomuto týždňu <http://osha.eu.int/ew2001/>. Stránka Agentúry udáva odkazy na adresy stránok, na ktorých možno nájsť národnú legislatívu a príručky: <http://osha.eu.int>.

Eurostat je štatistickým úradom Európskych spoločenstiev. Publikuje oficiálne harmonizované štatistiky Európskej únie a eurozóny. Ďalšie informácie sú dostupné na webovskej stránke Eurostat-u: <http://www.eurostat.eu.int/comm/eurostat/>.